

Bratislava, 5.2. 2025

Vyhlásenie

Vyhlásenie ÚMS vláde SR a zástupcom koaličných strán

Vážený pán predseda vlády Robert Fico, vážené členky a členovia vlády a koaličných strán, mestá sú nielen „kolískou“ demokracie, sú priestorom, v ktorom sa na dennej báze odohrávajú aktivity ich obyvateľov, ale aj tých, ktorí do miest dochádzajú. Je zrejmé, že volení predstavitelia miest rozumejú potrebám obyvateľov a návštevníkov miest najlepšie. Nakoniec to veľmi často aj Vy a Vaši kolegovia verejne deklarujete.

Iste nemusíme zvyrazňovať, že v mestách sa sústreďuje ekonomika štátu, že od podmienok, ktoré v našich mestách existujú, závisí úspech štátu ako celku. Nakoniec vo vládných dokumentoch sa píše, že v mestách je sústredených drvivá väčšina ekonomicky aktívnych firiem, že v mestách sa vyberie podstatná časť daní a že od úspechu miest závisí aj odstraňovanie regionálnych disparít. Bohužiaľ, zásadné zmeny rámcových podmienok, a niektoré rozhodnutia na národnej úrovni, spôsobujú postupný úpadok našich miest a zhoršovanie ich konkurencieschopnosti.

Predstavitelia miest priamo volení občanmi čelia na dennej báze vplyvom, ktoré prináša medzinárodná situácia, prijímané opatrenia vládnej koalície, ale často aj nekompetentnosť zodpovedných za vytváranie zákonných rámcov pre mestské a regionálne politiky štátu.

Prijímané opatrenia znemožňujú plnenie povinných úloh miest, nehovoriac o zabezpečovaní potrieb občanov nad rámec zákonov, o možnej reakcii na demografické, bezpečnostné a klimatické zmeny. Pribúdajú snahy rôznych lobistických zoskupení obmedzujúce autonómiu samosprávy pri plnení vlastných kompetencií, ktorým sa snažia niektorí predstavitelia vlády vyhovieť na úkor miestnej samosprávy. Namiesto systémového riešenia problémov našich obcí, miest a regiónov, namiesto riešenia príčin, sa nevhodným spôsobom riešia iba dôsledky, ktoré sú dôsledkom predstáv o tom, že iba centrálna moc je schopná riešiť problémy občanov.

My, občanmi volení predstavitelia miestnej samosprávy, považujeme za povinnosť upozorniť na tento znepokojivý vývoj, ktorý výrazne znižuje konkurencieschopnosť našich miest a vnáša medzi našich obyvateľov nedôveru, skepsu a znechutenie. Je smutné, keď snahy o rozvrat súdržnosti v mestách podnecujú aj zástupcovia vládnuccich politických strán, ktorí deklarovali stabilitu a pokoj.

K dôvere a súdržnosti v našich obciach, mestách a tým aj štátu, ktoré sú nevyhnutné pre jeho rozvoj neprispievajú ani neuvážené vyhlásenia o možnom vystúpení z euroatlantických štruktúr, ohlasovanie hroziaceho štátneho prevratu, podceňovanie ruského hybridného pôsobenia, čo prerastá až do hrozieb miestnym poslancom mestského zastupiteľstva členmi polovojenskej skupiny Brat za Brata, organizovanej z Ruska. Za nešťastné považujeme vyjadrenia predstaviteľov vládnej koalície k študentom len za prejavenie svojho názoru na dianie v spoločnosti. Študenti nie sú zodpovední za atmosféru, ktorá panuje na Slovensku, príčinou tejto atmosféry sú najmä politické strany. Za nešťastný považujeme aj návrh nasadenia vojenských zložiek do civilného priestoru. Namiesto posilnenia postavenia miestnej polície a jej rozšírenia aj do vidieckeho prostredia sa pripravuje nasadenie vojenských zložiek žandárstva do civilného priestoru. Takéto opatrenia len podporia pocit bezprostredného ohrozenia a oslabia dôveru občanov v schopnosť štátu zaistiť ich bezpečnosť prostredníctvom demokratických a civilných inštitúcií. Mestá sú pripravené spolupracovať na zlepšení verejnej bezpečnosti prostredníctvom a pri hľadaní čo je efektívnejšieho a najmenej polarizujúceho riešenia.

Zmyslom delenia moci, ktorý začal pred 20 rokmi, bolo aj posilnenie miestnych komunít, ktoré dokážu nielen lepšie využiť svoj potenciál, ale svojimi aktivitami výrazne prispievajú k prosperite štátu. Štátu, ktorý je bez miest a obcí, bez ich obyvateľov, iba „prázdnu nádobou“. Bohužiaľ posledné roky sme opäť svedkami rozbíjania miestnych komunít, oslabovaní postavenia mimovládneho sektora, komplikáciami pre podnikateľov, ale aj výrazného obmedzovania miestnej samosprávy. Aj to výrazne prispieva k prepadu Slovenska v medzinárodných porovnaniach. Akoby sme sa nechceli poučiť z obdobia spred roku 1989, alebo z príkladov tých úspešných, kde sa politické strany dokázali dohodnúť na odovzdaní právomocí a zodpovednosti miestnej a regionálnej samospráve.

Ako zástupcovia občanov preto žiadame politické strany, aby prispeli k posilneniu postavenia a zodpovednosti územnej samosprávy, aby rešpektovali zaručené právo miest ako územného spoločenstva ľudí, rozhodovať samostatne o svojich záležitostiach, aby garantovali dodržiavanie ratifikovanej Európskej charty miestnej samosprávy, aby podporovali rozhodovaciu a finančnú autonómiu miest a obcí a namiesto obmedzovania, vytvárali podmienky pre ich rozvoj.

Členské mestá Únie miest Slovenska sa na volebnom Sneme(4.2. 2025) spoločne zhodli, že odmietajú deklarované snahy preniesť zodpovednosť za budúcnosť Slovenska na miestnu samosprávu pokiaľ nepríde k zmene systému spravovania štátu. Sú však pripravené podieľať sa na príprave nového rozdelenia právomocí v štáte a k prevzatiu podstatne vyššej miery zodpovednosti za rozvoj miest, vidieka a tým aj Slovenska.

Kontakt:

Mgr. Daniela Piršelová

Hovorkyňa a poradkyňa pre komunikáciu klimatickej krízy

00421 917 744 669

hovorca@uniamiest.sk